

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea acțiunii în contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Cobzac privind anularea actelor administrative,

*(Dosarul nr. 3d-94/24
PIGD 2-24115390-01-3d-11102024)*

Consecințele neîndeplinirii cerințelor instanței de judecată asupra admisibilității acțiunii în contencios administrativ. Limba oficială în care se desfășoară procesul și identificarea clară a cercului persoanelor participante la proces – condiții obligatorii pentru punerea pe rol a unei acțiuni de contencios administrativ.

30 mai 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ depusă de Vasile Cobzac.

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 10 octombrie 2024, Vasile Cobzac a depus la Curtea Supremă de Justiție o cerere de chemare în judecată, solicitând anularea unor acte administrative (f.d. 2-4).

2. Prin încheierea din 17 ianuarie 2025, Curtea Supremă de Justiție i-a acordat reclamantului Vasile Cobzac termen până la data de 31 ianuarie 2025, ora 17:00, inclusiv, pentru a prezenta traducerea în limba română a cererii de chemare în judecată, în care să fie indicate: instanța la care a fost depusă cererea, pârâtul în calitate de autoritate publică, sediul acesteia, precum și copia actului de identitate.

3. Totodată, instanța i-a explicat reclamantului că, în cazul în care va înlătura neajunsurile în termenul indicat, cererea se va considera depusă la data inițială, iar în caz contrar, aceasta va fi declarată inadmisibilă (f.d. 26-31).

4. La data de 24 ianuarie 2025, reclamantul a remediat parțial neajunsurile, prezentând copia actului său de identitate.

5. În vederea clarificării tuturor circumstanțelor relevante și pentru a permite punerea legală pe rol a cauzei, printr-o notificare emisă de Curtea Supremă de Justiție, reclamantului i s-a acordat un termen suplimentar de 10 zile de la data recepționării notificării, pentru a remedia în totalitate neajunsurile constatate, respectiv: să prezinte traducerea în limba română a cererii de chemare în judecată depusă la 10 octombrie 2024 și să indice expres autoritatea chemată în calitate de pârât.

6. Notificarea menționată a fost recepționată de către Vasile Cobzac la data de 24 martie 2025, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8021063337AS. Ulterior, la 4 aprilie 2025, Vasile Cobzac a depus o cerere prin care a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor indicate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 1 alin. (2) Codul administrativ:

„Legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordanță cu Constituția Republicii Moldova.”

8. Art. 24 alin. (1) din Codul administrativ:

„Participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.”

9. Art.26 din Codul administrativ:

„Limba de procedură în fața autorităților publice și a instanțelor de judecată competente este cea prevăzută de legislație.”

10. Art. 207 alin. (1), (2) lit. h) și (4) din Codul administrativ:

„Instanța verifică din oficiu dacă sînt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd:

h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art.211 alin.(1) și (2) și art.212 alin.(1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

Declararea acțiunii ca inadmisibilă în baza temeiurilor specificate la alin.(2) lit.f) – h) nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant cu aceeași acțiune.”

11. Art.211 alin. (1) lit.a)-h), (2),(3) din Codul administrativ:

„În cererea de chemare în judecată se indică:

a) instanța la care a fost depusă;

b) numele și prenumele sau denumirea reclamantului, domiciliul sau sediul acestuia; dacă reclamantul este o persoană juridică, se indică datele bancare și codul fiscal;

c) numele și prenumele reprezentantului legal sau împuternicit și adresa lui, în cazul în care cererea se depune de un reprezentant;

d) denumirea pîrîtului în calitate de autoritate publică și sediul acesteia;

e) pretențiile reclamantului;

f) circumstanțele de fapt și de drept pe care reclamantul își întemeiază pretenția;

g) enumerarea tuturor probelor pe care reclamantul le deține și le poate prezenta;

h) datele despre respectarea procedurii prealabile, dacă o astfel de procedură este prevăzută de lege.

Cererea de chemare în judecată se semnează de reclamant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Cererea de chemare în judecată poate cuprinde și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și demersurile reclamantului.”

12. Art. 213 din Codul administrativ:

„Dacă cererea de chemare în judecată nu corespunde prevederilor art. 211 alin. (1) și (2) și ale art. 212 alin. (1), judecătorul stabilește reclamantului un termen pentru înlăturarea neajunsurilor. Dacă reclamantul a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanță, cererea se consideră depusă la data inițială.”

13. Art. 219 alin. (2) - (4) din Codul administrativ:

„Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate.”

14. Art. 13 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova:

„Limba de stat a Republicii Moldova este limba română, funcționând pe baza grafiei latine.”

15. Art. 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova:

„Procedura judiciară se desfășoară în limba română.”

16. Art. 9 alin. (1) din Legea nr. 514 din 06 iulie 1995 privind organizarea judecătorească:

„Procedura judiciară se desfășoară în limba română.”

17. Art. 195 din Codul administrativ:

„Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.”

18. Art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„Judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba română.”

19. Art. 111 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.”

20. Art. 112 alin. (4) din Codul de procedură civilă:

„Dacă actul de procedură trebuie efectuat nemijlocit în instanța judecătorească ori în o altă organizație, termenul se consideră expirat la ora care încheie programul lor sau la care încetează operațiunile respective.”

21. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege or stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Completul de judecată subliniază importanța verificării din oficiu a cererii de chemare în judecată, în scopul de a se asigura că sunt îndeplinite toate condițiile legale necesare pentru examinarea cauzei pe fond. Această etapă este esențială pentru garantarea integrității procesului judiciar și pentru prevenirea admiterii unor acțiuni formulate cu încălcarea cerințelor procedurale.

23. În consecință, respectarea exigențelor legale referitoare la conținutul și forma cererii de chemare în judecată este fundamentală pentru evitarea declarării acesteia ca inadmisibilă. Reclamantul are obligația de a remedia prompt eventualele deficiențe procedurale, în vederea continuării corespunzătoare a procesului.

24. Potrivit art. 207 din Codul administrativ, instanța de contencios administrativ are obligația de a verifica, din oficiu, conformitatea cererii cu cerințele legale înainte de a trece la examinarea fondului cauzei, rolul său activ în această etapă fiind determinant pentru asigurarea unei proceduri legale și eficiente.

25. În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că unul dintre principiile fundamentale ale procesului de contencios administrativ este principiul utilizării limbii oficiale în cadrul procedurilor judiciare, consacrat prin art. 118 din Constituția Republicii Moldova, art. 26 din Codul administrativ și art. 9 din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească.

26. Dispozițiile art. 118 din Constituție constituie o garanție esențială pentru respectarea drepturilor și libertăților constituționale ale cetățenilor, în condițiile egalității în fața legii. Aceste reglementări sunt reflectate și în legislația procedurală națională, fiind compatibile cu prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, inclusiv Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice și Convenția pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. Aceste instrumente internaționale nu impun exigențe referitoare la limba de desfășurare a procesului, prezumând însă că procedurile judiciare se desfășoară în limba oficială a statului.

27. Prin urmare, în temeiul dispozițiilor art. 26 din Codul administrativ, coroborate cu art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 118 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova și art. 9 alin. (1) din Legea nr. 514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, se constată că judecarea cauzelor civile în instanțele judecătorești se desfășoară în limba română, care este limba de stat a Republicii Moldova.

28. În acest sens, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că principiul utilizării limbii oficiale, consfințit de art. 118 alin. (1) din Constituție, art. 9 din Legea nr. 514/1995, art. 24 alin. (1) din Codul de procedură civilă și art. 26 din Codul administrativ, impune desfășurarea procesului judiciar în limba oficială a statului – limba română.

29. În acest context, principiul utilizării limbii oficiale determină obligația participanților la proces de a respecta condițiile de admisibilitate aplicabile cererii de chemare în judecată, cererii de apel, cererii de recurs și cererii de revizuire, inclusiv obligația ca aceste acte procedurale să fie redactate în limba în care se desfășoară procedura judiciară, respectiv în limba română.

30. De altfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod constant că dreptul de acces la o instanță nu are un caracter absolut, putând fi supus anumitor limitări. Aceste limitări sunt considerate admisibile, întrucât dreptul de acces „prin natura sa, presupune o reglementare din partea statului, reglementare care poate varia în funcție de timp și de circumstanțele specifice ale comunității și ale indivizilor” (a se vedea *Stanev c. Bulgariei* [Marea Cameră], 17 ianuarie 2012, §230; *Pasquini c. San Marino*, 2 mai 2019, §156).

31. Din cele menționate rezultă că deși procedura judiciară poate fi desfășurată și într-o altă limbă decât limba oficială, documentele procesuale trebuie redactate obligatoriu în limba prevăzută de legislație. Cetățenii care nu cunosc sau nu vorbesc această limbă beneficiază de dreptul de a se exprima în limba maternă în cadrul procedurilor judiciare, inclusiv în ipoteza în care cunosc limba oficială, acest drept reprezentând o garanție legală a accesului efectiv la justiție.

32. În aceste condiții, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Vasile Cobzac a depus cererea de chemare în judecată într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, cu încălcarea dispozițiilor art. 26 din Codul administrativ, fără a anexa traducerea acesteia în limba română.

33. Constatând acest neajuns, prin încheierea din 17 ianuarie 2025, Curtea Supremă de Justiție i-a acordat reclamantului Vasile Cobzac termen până la

31 ianuarie 2025, ora 17:00, inclusiv, pentru a prezenta traducerea în limba română a cererii de chemare în judecată, cu indicarea expresă a instanței sesizate, a autorității publice pârâte, a sediului acesteia, precum și copia actului de identitate.

34. Totodată, instanța i-a explicat reclamantului că, în cazul în care va înlătura neajunsurile în termenul stabilit, cererea se va considera depusă la data inițială, iar în caz contrar, aceasta va fi declarată inadmisibilă (f.d. 26–31).

35. La data de 24 ianuarie 2025, reclamantul a remediat doar parțial neajunsurile indicate, prezentând copia actului său de identitate.

36. În vederea clarificării tuturor circumstanțelor relevante și pentru a permite punerea legală pe rol a cauzei, prin notificarea emisă ulterior, Curtea Supremă de Justiție i-a acordat reclamantului un termen suplimentar de 10 zile de la data recepționării notificării, pentru a remedia în totalitate neajunsurile – respectiv: prezentarea traducerii în limba română a cererii de chemare în judecată din 10 octombrie 2024 și indicarea expresă a autorității pârâte.

37. Notificarea a fost recepționată de către reclamant la data de 24 martie 2025, fapt confirmat prin avizul de recepție nr. DS8021063337AS.

38. Prin urmare, termenul de 10 zile pentru înlăturarea deficiențelor a început să curgă de la data de 25 martie 2025 și a expirat la data de 3 aprilie 2025.

39. Cu toate acestea, la data de 4 aprilie 2025, deci *după expirarea termenului acordat de instanță*, Vasile Cobzac a depus o cerere prin care a solicitat acordarea unui termen suplimentar pentru remedierea deficiențelor constatate.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de prelungire a termenului a fost formulată *peste termenul legal acordat anterior*, fiind astfel tardivă. Potrivit principiului stabilității procedurii și al disciplinei procesuale, termenele acordate de instanță pentru remedierea neajunsurilor nu pot fi ignorate sau extinse unilateral de către parte. Reclamantul avea posibilitatea de a solicita prelungirea termenului în interiorul acestuia, dar a omis să o facă.

41. Mai mult, art. 207 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ prevede că acțiunea se declară inadmisibilă dacă cererea de chemare în judecată nu îndeplinește cerințele legale și reclamantul nu le înlătură în termenul stabilit

de instanță. Nici Codul administrativ și nici normele procedurale nu prevăd posibilitatea prorogării termenului *după expirarea acestuia*, iar simpla solicitare ulterioară nu justifică derogarea de la cadrul legal.

42. La fel, Completul de judecată statuează că înscrisurile a căror anexare a fost solicitată de Vasile Cobzac prin cererea depusă la data de 30 ianuarie 2025 vizează o cauză civilă distinctă, înregistrată pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la data de 29 noiembrie 2023, neavând legătură directă cu prezenta acțiune în contencios administrativ.

43. În consecință, se constată că de la data recepționării notificării Curții Supreme de Justiție – 24 martie 2025 – și până la momentul examinării admisibilității cererii, reclamantul Vasile Cobzac nu a remediat neajunsurile indicate de instanța de judecată în vederea punerii pe rol a acțiunii.

44. În consecință, răspunderea pentru neîndeplinirea obligației procedurale în termenul stabilit revine exclusiv reclamantului Vasile Cobzac, care nu a întreprins nicio acțiune menită să asigure conformitatea cererii. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv cauza Airey c. Irlandei (1979), dreptul de acces la instanță presupune nu doar existența unei căi de atac, ci și obligația părților de a utiliza cu bună-credință mijloacele procedurale puse la dispoziție, inclusiv respectarea termenelor pentru remedierea deficiențelor. În acest context, pasivitatea reclamantului denotă o atitudine de rea-credință în exercitarea drepturilor procesuale.

45. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, în situația în care cererea de chemare în judecată este redactată într-o altă limbă decât cea prevăzută de legislație, devin incidente prevederile art. 207 alin. (2) lit. h) din Codul administrativ, coroborat cu art. 26 din același cod, fiind aplicabilă sancțiunea procedurală a inadmisibilității cererii.

46. Instanțele de judecată nu au obligația de a efectua traducerea cererilor formulate într-o altă limbă (fie că este vorba despre cerere de chemare în judecată, apel sau recurs) în limba oficială a statului, întrucât o asemenea obligație ar depăși cadrul atribuțiilor instanței în realizarea unei justiții imparțiale și echidistante. În conformitate cu cadrul legal, obligația instanței este aceea de a garanta accesul părților la informațiile din dosar și de a le asigura dreptul de a se exprima în cadrul procesului prin intermediul unui interpret, în cazul în care nu cunosc limba oficială prevăzută de legislație.

47. Având în vedere considerentele expuse, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că cererea de chemare în

judecată depusă de Vasile Cobzac urmează a fi declarată inadmisibilă, în temeiul aspectelor procedurale constatate.

48. Totodată, Completul de judecată consideră necesar să-i aducă la cunoștință reclamantului Vasile Cobzac, în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (4) din Codul administrativ, că declararea acțiunii ca inadmisibilă în temeiul art. 207 alin. (2) lit. h) din același cod nu exclude posibilitatea formulării unei noi cereri cu același obiect, cu respectarea cerințelor legale privind forma și conținutul acesteia.

49. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 207 alin. (2) lit. h) și 230 din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea depusă de Vasile Cobzac cu privire la acordarea unui termen suplimentar pentru înlăturarea neajunsurilor.

Declară inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ înaintată de Vasile Cobzac privind anularea actelor administrative.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă